

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 29Csp/77/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122204756
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Diana Vlčková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2022:8122204756.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Dianou Vlčkovou v právnej veci žalobcu: Rozhlas a televízia Slovenska, so sídlom Mlynská dolina, 845 45 Bratislava, IČO: 47232480, proti žalovanému: M. M., G.. XX.XX.XXXX, C. XXXX/XX, XXX XX Z. Š., o zaplatenie 91,24 EUR s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Konanie **z a s t a v u j e** v časti o zaplatenie 60,32 EUR.

II. Žalovaný **j e p o v i n n ý** zaplatiť žalobcovi 30,92 EUR s nákladmi spojenými s vymáhaním pohľadávky vo výške 1,85 EUR v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

III. Nárok na náhradu trov konania stranám sporu **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca žalobou doručенou súdu dňa 19.05.2022 sa voči žalovanému domáhal zaplatenia 91,24 EUR titulom úhrady za služby verejnosti podľa zák. č. 340/2012 Z.z., ako aj úhrady poštových sadziieb spojených s vymáhaním pohľadávky vo výške 1.85 EUR.

2. Vo veci bol vydaný platobný rozkaz, proti ktorému v zákonom stanovenej lehote podal odpor žalovaný s odôvodnením, že nárok žalobcu je premlčaný vo všeobecnej premlčacej lehote podľa § 101 Občianskeho zákonníka s tým, že má uhradené platby za obdobie rokov 2015-2021.

3. Žalobca podaním doručeným súdu dňa 24.06.2022 z dôvodu vzniesenia námietky premlčania zobral žalobu späť v časti o zaplatenie 60,32 EUR za obdobie od 07/2014 - 4/2019. Uviedol, že sa domáha zaplatenia nezaplatených úhrad za obdobie 01/2020, 4/2020 a 4/2021 vo výške 13,92 EUR; ďalej poštových sadziieb spojených s vymáhaním vo výške 1,85 EUR, pokuty vo výške 17 EUR, ako aj náhrady trov konania.

4. Súd na základe skutkových tvrdení žalobcu, popretí skutkových tvrdení žalovaného, sumárom predpisov a platieb, oboznámením výšky nedoplatku, ako aj ďalším spisovým materiálom zistil tento skutkový stav:

5. Žalobca je aktívne vecne legitimovaný na podanie predmetnej žaloby podľa § 4 ods. 1 a § 10 ods. 5 zák. č. 340/2012 Z.z. o úhrade za služby verejnosti poskytované Rozhlasom a televíziou Slovenska.

6. Žalovaný má byť podľa § 3 písm. a) citovaného zákona, platiteľom úhrady za služby verejnosti vo výške 4,64 EUR. Podľa § 6 ods. 1 s periodicitou platenia úhrad mesačne v zmysle § 7 zák. č. 340/2012 Z.z.

7. Žalobca kontrolou úhrad v zmysle ust. § 8 zistil, že žalovaný ku dňu podania žaloby za obdobie od 01.07.2014 do 30.04.2021 nezaplatil 16 mesačných predpisov v celkovej výške 74,24 EUR.

8. Žalobca v zmysle § 10 ods. 2 citovaného zákona písomnou výzvou zo dňa 18.11.2021 vyzval žalovaného na zaplatenie úhrady omeškanej platby a na zaplatenie poštových sadziab v súvislosti s odoslaním výzvy. Žalovaný výzvu prevzal dňa 25.11.2021. Nakoľko žalovaný uvedenú úhradu nezaplatil v lehote 30 dní od doručenia uvedenej výzvy je povinný v zmysle ust. § 10 ods. 3 zák. č. 340/2012 Z.z. zaplatiť aj pokutu vo výške 17 EUR.

9. Podľa § 3 písm. a) zák. č. 340/2012 Z.z. v znení účinnom od 01.07.2014, Platiteľ úhrady (ďalej len „platiteľ“) je fyzická osoba, ktorá je evidovaná dodávateľom elektriny²⁾ v evidencii odberateľov elektriny v domácnosti³⁾ ako odberateľ elektriny v domácnosti²⁾ v odbernom mieste,²⁾ pre spotrebu v byte alebo v rodinnom dome,

10. Podľa § 4 ods. 1 zák. č. 340/2012 Z.z. v znení účinnom od 01.07.2014, vyberateľom úhrady a príjemcom úhrady je Rozhlas a televízia Slovenska.

11. Podľa § 5 zák. č. 340/2012 Z.z. v znení účinnom od 01.07.2014, (1) Od povinnosti platiť úhradu je oslobodený platiteľ podľa § 3 písm. a), ak žije v domácnosti⁷⁾ s fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím,⁸⁾ ktorá má na adrese odberného miesta tohto platiteľa trvalý pobyt, alebo sám je fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím a vznik tejto skutočnosti oznámi a zároveň preukáže vyberateľovi úhrady podľa § 9 ods. 6 písm. b).

(2)

Nárok na oslobodenie od povinnosti platiť úhradu podľa odseku 1 vzniká od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom platiteľ podľa § 3 písm. a) oznámil a preukázal vznik skutočnosti podľa odseku 1.

(3)

Od povinnosti platiť úhradu sú oslobodení aj

a)

Rozhlas a televízia Slovenska, Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky,⁹⁾ Rada pre vysielanie a retransmisiu,¹⁰⁾

b)

zariadenia Zboru väzenskej a justičnej stráže,¹¹⁾

c)

školy a školské zariadenia,¹²⁾

d)

nemocnice, liečebne, hospice a domy ošetrovateľskej starostlivosti,¹³⁾

e)

zariadenia sociálnych služieb,¹⁴⁾ zariadenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,¹⁵⁾

f)

osoby, ktoré nie sú občanmi Slovenskej republiky a ktoré požívajú diplomatické výsady a imunity podľa medzinárodného práva, ak je zaručená vzájomnosť.¹⁶⁾

12. Podľa § 6 ods. 1, 2 zák. č. 340/2012 Z.z. v znení účinnom od 01.07.2014, (1) Platiteľ podľa § 3 písm. a) platí úhradu 4,64 eura za každý aj začatý kalendárny mesiac. Platiteľ podľa § 3 písm. a), ktorý je evidovaný dodávateľom elektriny v evidencii odberateľov elektriny v domácnosti vo viacerých odberných miestach, platí úhradu len za jedno odberné miesto, ak vznik tejto skutočnosti oznámi a preukáže vyberateľovi úhrady podľa § 9 ods. 6 písm. c).

(2)

Nárok na platenie úhrady len za jedno odberné miesto podľa odseku 1 vzniká od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom platiteľ podľa § 3 písm. a) oznámil a preukázal vznik skutočnosti podľa odseku 1.

13. Podľa § 7 zák. č. 340/2012 Z.z. v znení účinnom od 01.07.2014, (1)

Povinnosť platiť úhradu vzniká od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom sa osoba stala platiteľom, a zaniká posledný deň kalendárneho mesiaca, v ktorom osoba prestala byť platiteľom.

(2)

Úhrada sa platí mesačne; úhradu za príslušný kalendárny mesiac je platiteľ povinný zaplatiť do posledného dňa príslušného kalendárneho mesiaca.

(3)

Úhradu možno zaplatiť jednorazovo za štvrťrok, polrok alebo rok; platiteľ je povinný zaplatiť úhradu do posledného dňa prvého kalendárneho mesiaca obdobia, za ktoré sa táto úhrada platí.

(4)

Úhradu alebo jej časť zaplatenú bez právneho dôvodu je vyberateľ úhrady povinný platiteľovi vrátiť do 60 dní odo dňa

a)

zistenia tejto skutočnosti vyberateľom úhrady alebo

b)

doručenia písomnej žiadosti platiteľa o vrátenie úhrady alebo jej časti; k žiadosti platiteľ priloží doklad preukazujúci nárok na vrátenie tejto úhrady alebo jej časti.

(5)

Právo na vrátenie úhrady alebo jej časti podľa odseku 4 zanikne uplynutím dvoch rokov nasledujúcich po roku, v ktorom bola úhrada vyberateľovi úhrady zaplatená.

(6)

Úhrada sa platí na účet vyberateľa úhrady.

14. Podľa § 8 zák. č. 340/2012 Z.z. v znení účinnom od 01.07.2014, kontrolu platenia úhrady vykonáva vyberateľ úhrady.

15. Podľa § 9 ods. 6, 7 zák. č. 340/2012 Z.z. v znení účinnom od 01.07.2014, (6)

Platiteľ je povinný písomne oznámiť vyberateľovi úhrady do 30 dní odo dňa, keď došlo k skutočnosti,

a)

vznik, zmenu alebo zánik povinnosti platiť úhradu a zároveň túto skutočnosť preukázať

b)

vznik alebo zánik oslobodenia od povinnosti platiť úhradu podľa § 5 ods. 1 a zároveň túto skutočnosť preukázať,

c)

vznik nároku platiť úhradu len za jedno odberné miesto podľa § 6 ods. 1 a zároveň túto skutočnosť preukázať,

d)

vznik, zmenu alebo zánik skutočnosti rozhodujúcej na určenie sadzby úhrady podľa § 6 ods. 3 a zároveň túto skutočnosť preukázať.

(7)

V písomnom oznámení podľa odseku 6 uvedie platiteľ podľa

a)

§ 3 písm. a) meno, priezvisko, trvalý pobyt, adresu odberného miesta, číslo odberného miesta, adresu na doručovanie písomností a skutočnosti podľa § 5 ods. 1, § 6 ods. 1 druhej vety a ods. 3, a ak je platiteľ oslobodený od povinnosti platiť úhradu podľa § 5 ods. 1 alebo platí úhradu zníženú podľa § 6 ods. 3, aj rodné číslo; prílohou písomného oznámenia o zániku povinnosti platiť úhradu je aj

1.

doklad o ukončení odberu elektriny v odbernom mieste, pre ktoré bol platiteľ evidovaný dodávateľom elektriny ako odberateľ elektriny v domácnosti, alebo

2.

doklad o zmene odberateľa elektriny v domácnosti v odbernom mieste, pre ktoré bol platiteľ evidovaný dodávateľom elektriny ako odberateľ elektriny v domácnosti,

b)

§ 3 písm. b), ktorý je

1.

právnickou osobou, obchodné meno, sídlo, identifikačné číslo organizácie, adresu na doručovanie písomností a počet zamestnancov rozhodujúci na určenie úhrady,

2.

fyzickou osobou, obchodné meno, miesto podnikania, identifikačné číslo organizácie alebo meno, priezvisko, trvalý pobyt, adresu na doručovanie písomností a počet zamestnancov rozhodujúci na určenie úhrady.

16. Podľa § 10 ods. 3 zák. č. 340/2012 Z.z. v znení účinnom od 01.07.2014, ak platiteľ podľa § 3 písm.

a) nezaplatí úhradu a poštové sadzby v lehote do 30 dní od doručenia výzvy podľa odseku 2, platiteľ je povinný zaplatiť vyberateľovi úhrady aj pokutu 17 eur.

17. Podľa § 100 Občianskeho zákonníka, (1)

Právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

(2)

Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremľujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

(3)

Nepremľujú sa takisto práva z vkladov na vkladných knižkách alebo na iných formách vkladov a bežných účtoch, pokiaľ vkladový vzťah trvá.

18. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

19. Predmetom sporu je nárok žalobcu na zaplatenie pohľadávky titulom nezaplatenia úhrady za služby verejnosti zo strany žalovaného ako platiteľa úhrady podľa § 3 písm. a) zák. č. 340/2012 Z.z.

20. Vyberateľom úhrady a ich príjemcom je podľa § 4 ods. 1 citovaného zákona žalobca. Rozhlas a televízia Slovenska je verejnoprávna inštitúcia zriadená zák. č. 532/2010 Z.z. Predmetom sporu je zaplatenie koncesionárskych poplatkov, ktoré sú tradičným zdrojom financovania verejnoprávneho rozhlasového a televízneho vysielania, ktorých právny základ a výšku upravuje zák. č. 340/2012 Z.z. Koncesionársky poplatok je považovaný za osobitný príspevok na finančné zabezpečenie plnenia zákonom stanovených povinností a úloh žalobcu ohľadom poskytovania verejnej služby. Uvedené poplatky nie sú platbou za ponuku programov, ani za ich užívanie, teda sledovanie určitých programov, ale platbou, ktorá sa vzťahuje na každého, kto je odberateľom elektriny. Fyzická, resp. právnická osoba platí za vysielanie formou koncesionárskych poplatkov, prostredníctvom, ktorých financuje verejnú službu, ktorá mu je poskytovaná ako občanovi, avšak nie v pozícii spotrebiteľa. Sadzba poplatku nie je určená náhodne, ale ide o sumu vyjadrujúcu podiel skutočných nákladov nevyhnutných na dodržiavanie programových záväzkov verejnoprávneho vysielateľa, ktorý zo zákona poskytuje službu verejnosti tvorbou, a šírením rozhlasových a televíznych programov na celom území SR. Táto služba je charakteristická tým, že je univerzálne určená verejnosti a je financovaná verejnosťou. Súčasný systém financovania žalobcu vychádzal do zákonom stanoveného koncesionárskeho poplatku ako základu jeho financovania verejnými zdrojmi. Pre definíciu sporu súdnej veci ako spotrebiteľskej, chýbajú základné znaky spotrebiteľského právneho vzťahu a to existencie spotrebiteľskej zmluvy a štatút žalobcu, ako dodávateľa plnenia v rámci obchodnej alebo podnikateľskej činnosti (rozhodnutie Krajského súdu Bratislava 2Co/125/2018, Krajského súdu v Banskej Bystrici 13Co/44/2020 a Krajského súdu v Košiciach pod sp. zn. 5Co/322/2018).

21. V zmysle ustanovenia § 19 ods. 6 zák. č. 532/2010 Z.z žalobca nemôže verejné prostriedky získané z koncesionárskych poplatkov ani používať na podnikateľskú činnosť. Taktiež v zmysle § 4 ods. 3 zák. č. 340/2012 príjmy z úhrady a pokút môže použiť výhradne na zabezpečenie služieb verejnosti v oblasti rozhlasového a televízneho vysielania a nie na svoju podnikateľskú činnosť.

22. Z predloženého prehľadu predpisov a platieb vyplýva, že žalovaný neuhradil koncesionárske poplatky za obdobie od 01.07. do 31.12.2014, od 01.01. do 31.05.2015, ďalej za obdobie 4/2017, 4/2019, 1,4/2020 a 4/2021.

23. Vzhľadom na vznesenú námietku premlčania a dátum podanej žaloby dňa 19.05.2022 je nárok žalobcu na zaplatenie koncesionárskych poplatkov v zmysle ust. § 100 a 101 Občianskeho zákonníka premlčaný za obdobie od 01.07.2014 do 30.04.2019.

24. Keďže žalobca zobral žalobu v uvedenej časti späť pred začatím pojednávania vo veci samej, súd konanie v časti o zaplatenie 60,32 EUR postupom podľa § 144-146 CSP zastavil.

25. Nárok žalobcu je však dôvodný v časti o zaplatenie nezaplatených koncesionárskych poplatkov za obdobie 1/2020, 4/2020 a 4/2021 vo výške 3x 4,64 EUR, preto súd I. inštancie žalobe v uvedenej časti vyhovel.

26. Podľa § 10 ods. 3 citovaného zákona, ak platiteľ nezaplatí úhradu a poštové sadzby v lehote 30 dní od doručenia výzvy, je platiteľ povinný zaplatiť vyberateľovi úhrady aj pokutu vo výške 17 EUR.

27. Žalobca výzvou zo dňa 18.11.2021 vyzval žalovaného na zaplatenie nedoplatku vrátane poštových sadziieb v lehote 30 dní od doručenia výzvy, ktorú žalovaný prevzal 25.11.2021. Keďže žalovaný v zákonom stanovenej lehote nedoplatok na úhradách za služby verejnosti neuhradil, súd vyhovel žalobe aj v časti o zaplatenie nákladov poštových sadziieb spojených s vymáhaním vo výške 1,85 EUR, ako aj pokuty vo výške 17 EUR podľa zák. č. 340/2012 Z.z.

28. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

29. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP tak, že nárok na náhradu trov konania stranám sporu nepriznal.

30. Žalobca bol v konaní úspešný iba v rozsahu 35 % z hodnoty sporu, preto mu nárok na náhradu trov konania nepatrí a úspešnému žalovanému trovy konania nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Prešov.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku. Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku.